

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

18. července 2006 *

Ve věci C-339/04,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Itálie) ze dne 24. února 2004, došlým Soudnímu dvoru dne 9. srpna 2004, v řízení

Nuova società di telecomunicazioni SpA

proti

Ministero delle Comunicazioni,

ENI SpA,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení: A. Rosas, předseda senátu, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (zpravodaj),
U. Lõhmus a A. Ó Caoimh, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. září 2005,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Nuova società di telecomunicazioni SpA A. Santa Mariou a F. G. Scocou, avvocati,
- za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,
- za Komisi Evropských společenství E. Traversou a M. Shotterem, jako zmocněnci,

po vypsání stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. října 2005,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/13/ES ze dne 10. dubna 1997 o společném rámci pro obecná povolení a individuální licence v oblasti telekomunikačních služeb (Úř. věst. L 117, s. 15).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Nuova società di telecomunicazioni SpA (dále jen „NST“) a Ministero delle Comunicazioni (ministerstvem komunikací) ohledně zaplacení poplatku za soukromé používání telekomunikační sítě.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Směrnice 97/13 stanoví společný rámec použitelný na režimy povolení, jehož cílem je podstatně usnadnit vstup nových provozovatelů na trh.

- 4 Podle čl. 3 odst. 3 této směrnice členské státy dbají na to, aby služby byly poskytovány nebo telekomunikační sítě zajišťovány bez udělení povolení nebo na základě povolení. Tato směrnice upravuje dva různé druhy povolení, a to obecné povolení a individuální licenci.
- 5 Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) první odrážky směrnice 97/13 obecné povolení, bez ohledu na to, zda je upraveno „licencí pro kategorii služeb“ nebo obecnými právními předpisy, nevyžaduje, aby dotčený podnik obdržel výslovné rozhodnutí vnitrostátního regulačního orgánu.
- 6 V souladu s čl. 2 odst. 1 písm. a) druhou odrážkou této směrnice je individuální licence udělována vnitrostátním regulačním orgánem a přiznává podnikovi zvláštní práva nebo podřizuje jeho činnost určitým povinnostem.
- 7 Podle čl. 7 odst. 1 směrnice 97/13 členské státy mohou vydat individuální licence pouze z určitých stanovených důvodů, zejména proto, aby byl držiteli licence umožněn přístup k rádiovým kmitočtům nebo číslům.
- 8 Článek 7 odst. 2 zmíněné směrnice nicméně stanoví, že zavedení nebo zajišťování veřejných telekomunikačních sítí, jakož i jiných sítí, které s sebou nesou používání rádiových kmitočtů, mohou být předmětem individuálních licencí.

- 9 Pokud jde o poplatky za individuální licence, čl. 11 odst. 1 směrnice 97/13 stanoví, že poplatky pokrývají výhradně administrativní náklady spojené s udělováním, správou, kontrolou a uplatňováním individuálních licencí. Tentýž text stanoví také, že tyto poplatky jsou úměrné objemu vynaložené práce a jsou zveřejněny vhodným a dostatečně podrobným způsobem, aby informace byly snadno přístupné.
- 10 V případě omezených zdrojů členské státy nicméně mohou v souladu s čl. 11 odst. 2 směrnice 97/13 oprávnit vnitrostátní regulační orgány, aby uložily poplatky, které zohledňují nezbytnost zajistit optimální využití těchto zdrojů.

Vnitrostátní právní úprava

- 11 Před liberalizací telekomunikačního trhu mohly společnosti oprávněně k poskytování veřejných služeb v rámci režimu koncesí používat telekomunikační sítě pro své vnitřní potřeby v souladu se zákoníkem pošt a telekomunikací schváleným nařízením prezidenta republiky č. 156 (testo unico delle disposizioni legislative in materia postale di bancoposta e di telecomunicazioni approvato con decreto del Presidente della Repubblica n° 156) ze dne 29. března 1973 (GURI č. 113 ze dne 3. května 1973, dále jen „zákoník“).
- 12 V souvislosti s liberalizací telekomunikačního trhu nařízení prezidenta republiky č. 318, kterým se provádějí směrnice Společenství v odvětví telekomunikací (decreto del Presidente della Repubblica n° 318, Regolamento per l'attuazione di direttive

comunitarie nel settore delle telecomunicazioni) ze dne 19. září 1997 (běžný dodatek ke GURI č. 221 ze dne 22. září 1997, dále jen „nařízení č. 318/97“), stanovilo možnost, aby určité společnosti získaly individuální licenci k poskytování telekomunikačních služeb veřejnosti.

- 13 Článek 6 nařízení č. 318/97 upravuje postup udělování obecných povolení a individuálních licencí, jakož i podmínky výběru poplatků. Podle tohoto článku je poplatek, který je požadován po společnostech za řízení o individuálních licencích, výhradně určen k pokrytí administrativních nákladů spojených se řízením, jakož i s kontrolou správy služby a dodržování podmínek stanovených v samotných licencích, s výjimkou využití omezených zdrojů.
- 14 Článek 21 odst. 2 až 5 nařízení č. 318/97, který rozšířil nový režim na sítě k soukromému použití, byl zrušen článkem 20 zákona č. 448 o opatřeních veřejných financí ke stabilizaci a rozvoji (legge n° 448, Misure di finanza pubblica per la stabilizzazione e lo sviluppo) ze dne 23. prosince 1998 (běžný dodatek ke GURI č. 302 ze dne 29. září 1998, dále jen „zákon č. 448/98“). Tento posledně zmíněný článek nicméně stanovil, že ustanovení zákoníku týkající se výpočtu finančních povinností vztahujících se k soukromým sítím zůstávají použitelná až do přijetí nových správních a právních předpisů v této oblasti.
- 15 Podle čl. 4 odst. 6 zákona č. 249 o zřízení regulačního úřadu v oblasti telekomunikací a norem týkajících se telekomunikačních systémů a systémů rádiového vysílání (legge n° 249, Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo) ze dne 31. července 1997 (běžný dodatek ke GURI č. 177 ze dne 31. července 1997) jsou společnosti,

oprávněné k poskytování veřejných služeb, které provozovaly soukromé sítě pro své vlastní potřeby, povinny založit samostatnou společnost k výkonu veškerých činností v tomto odvětví a v souladu s článkem 20 zákona č. 448/98 musejí z tohoto titulu zaplatit poplatky.

Spor v původním řízení

- 16 Skutečnosti sporu v původním řízení, tak jak vyplývají z předkládacího rozhodnutí, mohou být shrnuty následujícím způsobem.
- 17 Před liberalizací telekomunikačního trhu byly ENI SpA (dále jen „ENI“) v souladu s článkem 213 zákoníku přiděleny rádiové kmitočty pro její vnitřní potřeby.
- 18 Po zmíněné liberalizaci, vyplývající zejména ze směrnice 97/13, ENI založila NST a svěřila této společnosti správu telekomunikační sítě používané až do té doby pouze pro její vnitřní potřeby.
- 19 Dne 12. června 1998 obdržela NST individuální licenci podle nařízení č. 318/97, které provedlo směrnicí 97/13 do vnitrostátního právního řádu, k poskytování telekomunikačních služeb veřejnosti prostřednictvím zmíněné sítě.

- 20 Ministero delle Comunicazioni vyžadovalo po NST, aby zaplatila dva poplatky za zmíněnou síť, a to jeden za poskytování telekomunikačních služeb veřejnosti a druhý za soukromé používání této sítě. Tento druhý poplatek byl požadován za rok 1999 v písemném sdělení zmíněného ministerstva ze dne 26. února 1999 a odpovídal částce, kterou ENI předtím zaplatila podle zákoníku.
- 21 NST zpochybnila druhý poplatek před italskými správními soudy.
- 22 Consiglio di Stato (státní rada) má pochybnosti, pokud jde o slučitelnost povinnosti NST zaplatit dva různé poplatky za veřejné používání a soukromé používání telekomunikační sítě se směrnicí 97/13. Kromě toho si Consiglio di Stato klade otázku ohledně slučitelnosti výpočtu druhého poplatku s článkem 11 této směrnice.
- 23 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je vnitrostátní úprava, která – ukládajíc společně oprávněným k poskytování veřejně prospěšných služeb, které v minulosti provozovaly pro své vlastní potřeby v režimu úplatné koncese telekomunikační sítě, založení samostatné společnosti pro výkon veškerých činností v oblasti telekomunikací –

stanoví, že samostatná společnost, i když má licenci pro službu veřejnosti, musí, byť po přechodnou dobu, platit dodatečný poplatek za používání telekomunikační sítě mateřskou společností, slučitelná se základními zásadami [směrnice 97/13]?

- 2) Je vnitrostátní ustanovení, které [přechodně] stanoví druhý dodatečný poplatek dlužný z titulu činností vykonávaných ve prospěch mateřské společnosti na základě částek, které předtím platila tato mateřská společnost za tehdy platného výlučného režimu charakterizovaného rozlišením mezi koncesemi pro systémy pro veřejné použití a koncesemi týkajícími se systémů pro soukromé použití, slučitelné s právem Společenství [tak jak je vyloženo Soudním dvorem] v jeho rozsudku ze dne 18. září 2003, [Albacom a Infostrada (C-292/01 a C-293/01, Recueil, s. I-9449)]?“

K předběžným otázkám

- 24 Podstatou obou otázek Consiglio di Stato je, zda článek 11 směrnice 97/13 brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, která ukládá společnosti, jež je držitelem individuální licence k zajišťování veřejné telekomunikační sítě, za kterou zaplatila takový poplatek, jako je poplatek uvedený v tomto článku, zaplacení dodatečného poplatku za soukromé používání zmíněné sítě.
- 25 Italská vláda uplatňuje, že směrnice 97/13 se nepoužije na soukromé telekomunikační sítě nebo služby, ale výlučně na veřejné telekomunikační sítě nebo služby. Domnívá se tudíž, že zmíněná směrnice nebrání výběru takového dodatečného

poplatku, jako je druhý poplatek dotčený v původním řízení, za soukromé používání telekomunikační sítě.

- 26 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že podle čl. 1 odst. 1 směrnice 97/13 se směrnice vztahuje na řízení o udělování povolení k poskytování telekomunikačních služeb bez ohledu na to, zda se jedná o sítě přístupné veřejnosti, nebo soukromé sítě.
- 27 Článek 7 odst. 2 této směrnice mimoto opravňuje členské státy, aby stanovily systém individuálních licencí k zavedení a zajišťování veřejných telekomunikačních sítí, jakož i jiných sítí, které s sebou nesou používání rádiových kmitočtů.
- 28 Z toho vyplývá, že zmíněná směrnice se v zásadě použije nejenom na veřejné telekomunikační sítě a služby, ale také na soukromé telekomunikační sítě, které nebyly zpřístupněny veřejnosti a jsou vyhrazeny omezenému okruhu uživatelů, jakož i na služby poskytované v těchto soukromých sítích.
- 29 Podle předkládajícího soudu však síť dotčená v původním řízení byla zpřístupněna veřejnosti na základě individuální licence, která NST opravňovala zajišťovat veřejnou telekomunikační síť v souladu s čl. 7 odst. 2 směrnice 97/13.

- 30 V tomto ohledu je namístě připomenout, že podle pátého bodu odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/33/ES ze dne 30. června 1997 o propojení v odvětví telekomunikací s cílem zajistit univerzální službu a interoperabilitu uplatněním zásad otevřeného přístupu k síti (ONP) (Úř. věst. L 199, s. 32) se výraz „veřejný“ vztahuje k jakékoliv síti nebo službě, která je zpřístupněna veřejnosti nebo třetím osobám.
- 31 Z článku 2 bodu 2 druhého pododstavce směrnice Rady 90/387/EHS ze dne 28. června 1990 o vytvoření vnitřního trhu telekomunikačních služeb zavedením otevřeného přístupu k telekomunikační síti (Úř. věst. L 192, s. 1), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/51/ES ze dne 6. října 1997 (Úř. věst. L 295, s. 23) vyplývá, že je namístě „veřejnou telekomunikační sítí“ rozumět telekomunikační síť, která „slouží zcela nebo zčásti k poskytování veřejně přístupných telekomunikačních služeb“.
- 32 Z toho vyplývá, že taková síť, jako je síť dotčená v původním řízení, která byla zpřístupněna veřejnosti poté, co byla používána výhradně k soukromým účelům, musí být považována za veřejnou telekomunikační síť ve smyslu směrnice 97/13.
- 33 Taková telekomunikační síť, jakož i všechny služby v ní poskytované proto zcela spadají do působnosti této směrnice.
- 34 Za těchto podmínek je namístě přezkoumat, zda výběr dvou různých poplatků za zajišťování veřejné telekomunikační sítě a za poskytování služeb v této síti je v souladu s pravidly výše uvedené směrnice.

- 35 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že členské státy nemohou vybírat jiné poplatky související s řízením o udělení povolení než ty, které stanoví směrnice 97/13 (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Albacom a Infostrada, bod 41).
- 36 Článek 11 této směrnice výslovně stanoví, že členské státy dbají na to, aby poplatky uložené podnikům v souvislosti s těmito řízeními pokrývaly výhradně, s výjimkou případu využívání omezených zdrojů, administrativní náklady spojené s vynaloženou prací, kterou si vyžaduje systém udělování licencí (viz výše uvedený rozsudek Albacom a Infostrada, bod 33).
- 37 Z předkládacího rozhodnutí a vyjádření předložených Soudnímu dvoru přitom vyplývá, že druhý poplatek byl vypočítán podle kritérií stanovených v zákoníku před liberalizací telekomunikačního trhu, která neodpovídala kritériím stanoveným v článku 11 směrnice 97/13.
- 38 S ohledem na výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět tak, že článek 11 směrnice 97/13 brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která ukládá držiteli individuální licence k zajišťování veřejné telekomunikační sítě, za kterou zaplatil takový poplatek, jako je poplatek uvedený v tomto článku, zaplacení dodatečného poplatku za soukromé používání zmíněné sítě, který je vypočítán podle kritérií, jež neodpovídají kritériím stanoveným ve zmíněném článku.

K nákladům řízení

- ³⁹ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/13/ES ze dne 10. dubna 1997 o společném rámci pro obecná povolení a individuální licence v oblasti telekomunikačních služeb brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která ukládá držitelům individuálních licencí k zajišťování veřejné telekomunikační sítě, za kterou zaplatil takový poplatek, jako je poplatek uvedený v tomto článku, zaplacení dodatečného poplatku za soukromé používání zmíněné sítě, který je vypočítán podle kritérií, jež neodpovídají kritériím stanoveným ve zmíněném článku.

Podpisy.